

ZAŠTITA IZUMA PATENTOM I PATENTNE INFORMACIJE

Institut “Ruđer Bošković”, Zagreb, 27. studenog 2002.

mr.sc. Ljiljana Kuterovac, dipl.ing

Državni zavod za intelektualno vlasništvo Republike Hrvatske

Sadržaj

- ✧ Pojam patenta i statistike
- ✧ Pravne posljedice patenta
- ✧ Kriterij patentibilnosti izuma
- ✧ Postupak zaštite izuma u Hrvatskoj
- ✧ Međunarodna zaštita
- ✧ Patentne informacije
- ✧ Zaključak

Što patent nije :

- ✦ Patent **nije** potvrda tehničke izvrsnosti.
- ✦ Patent **ne daje** pravo vlasniku da iskorištava svoj izum.
- ✦ Patent **nije** garancija komercijalnog uspjeha.
- ✦ Patent **nije** tajan.

Što patent jest:

- ✦ Patent daje pravo njegovom vlasniku da **spriječi druge** da komercijalno iskorištavaju njegov izum.
- ✦ Patent **opisuje** tehničke detalja izuma.
- ✦ Patent omogućava **javni uvid** u tehničke detalje izuma.
- ✦ Patent je vremenski i teritorijalno **ograničen**.

...drugim riječima:

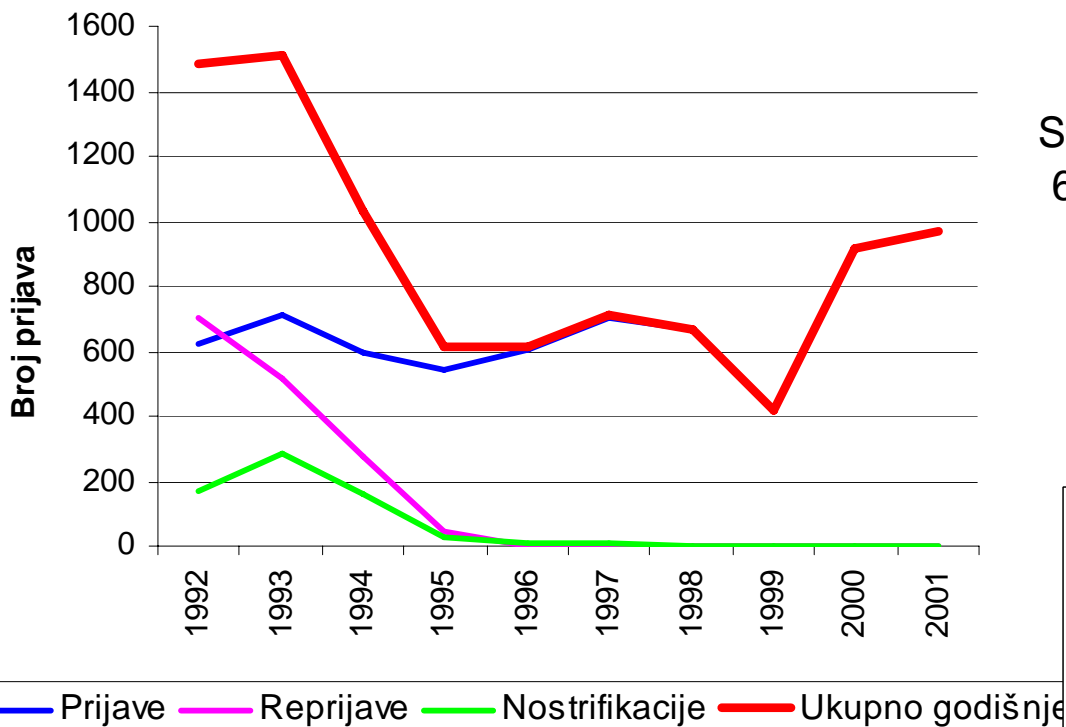

Patent je monopol priznat izumitelju od strane države u ograničenom vremenskom periodu u zamjenu za razotkrivanje izuma kako bi i drugi imali koristi od izuma.

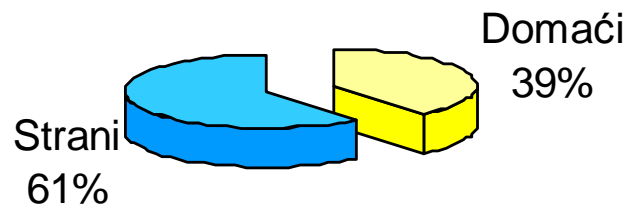
- ✦ **izum** = rješenje određenog problema iz područja tehnike ili tehnologije (proizvod, postupak ili primjena)
- ✦ ograničenje važenja patenta:
  - ✦ **vremenski**: 15 do (najčešće) 20 godina
  - ✦ **teritorijalno**: država (skupina država)

Patenti u brojkama...

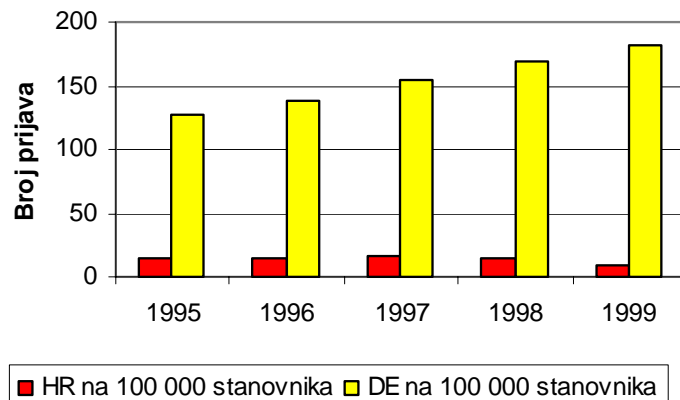
Patentne prijave u Hrvatskoj

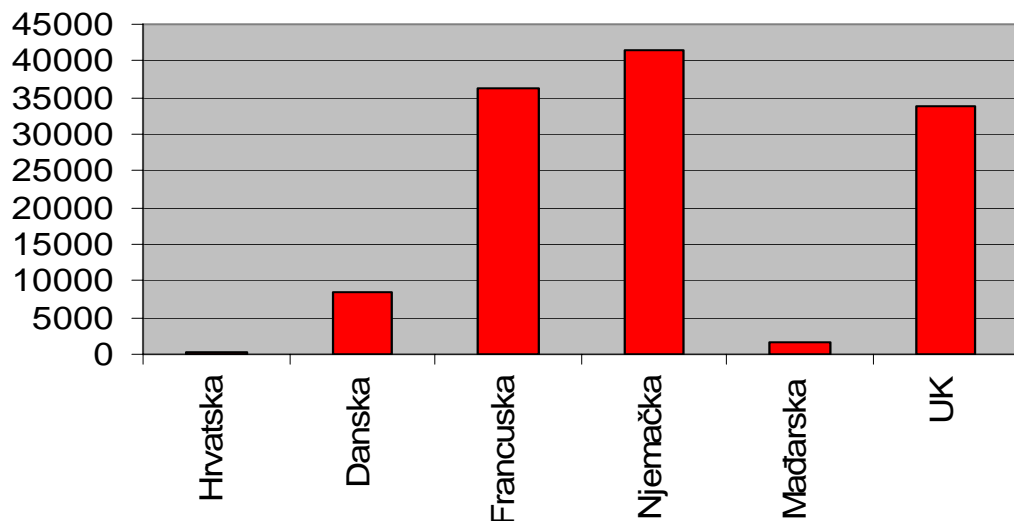
PATENTNE PRIJAVE (1.1.1992-14.12.2001) (8 896)

Broj prijava na 100 000 stanovnika

Broj priznatih patenata u 2000.g za neke europske države (WIPO)

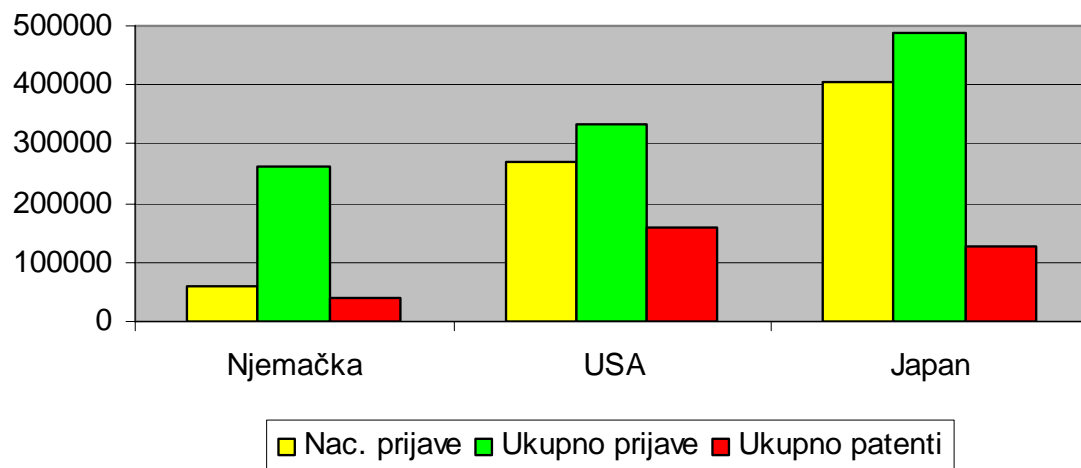

Patenti u svijetu:

- ❖ ≈ **4 000 000** patenata na snazi
- ❖ ≈ **700 000** patentnih novih prijava godišnje
- ❖ patent se traži u prosječno 9 država

(Izvor: EPO)

Statistika patentnih prijava u 2000. g za najrazvijenije države (WIPO)

Zašto patent?

✿ **svrha:** oblik **nagrade i poticaja** za stvaranje i razvoj novih tehničkih rješenja

✿ **korist:**

- ✿ transfer tehnologije
- ✿ olakšavanje financiranja razvoja i istraživanja
- ✿ jačanje tržišne pozicije tvrtke
- ✿ poticanje razvoja alternativnih rješenja
- ✿ promicanje širenja novih tehnologija putem licenciranja
- ✿ pokazatelj stupnja inovacijske aktivnosti na određenom tržištu
- ✿ poticanje investicija

Prava koja stiče vlasnik patenta:

✚ “**isključivo pravo** vlasnika patenta” – odlučuje tko smije a tko ne smije koristiti patentirani izum

✚ **zabranjeno** bez odobrenja vlasnika:

- **izrada** (bez obzira na količinu i način)

- **upotreba** (bez obzira na učestalost i porijeklo izrade)

- **prodaja** (bez obzira na proizvođača)

- **uvoz** (bez obzira na zemlju porijekla i pravni status u toj zemlji)

✚ **iznimke**: npr. upotreba za osobne i nekomercijalne svrhe, znanstveno istraživanje, prisilna licenca...

Kako koristiti prava dobivena patentom?

✦ praktična primjena isključivog prava vlasnika:

- ◆ zaštita od **povrede prava**
- ◆ **ustupanje** prava ili licence

✦ provođenje prava: **inicijativa isključivo na vlasniku patenta!**

- ◆ upozorenje
- ◆ ponuda licence
- ◆ tužba/postupak poništaja
- ◆ nagodba/parnica

Da bi bio patentibilan, izum mora:

- ✦ imati **patentibilni sadržaj**
- ✦ biti **industrijski primjenjiv** (engl. *applicable*)
- ✦ biti **nov (!!)**
- ✦ imati **inventivnu razinu** tj. biti neočigledan (engl. *inventive step*)
- ✦ biti **dovoljno razotkriven** u patentnoj prijavi (engl. *disclosed*)

Što (najčešće) nije patentibilno:

- otkrića prirodnih tvari ili spojeva,
- znanstvene teorije ili matematičke metode,
- biljne i životinjske vrste i bitno biološki procesi njihovog dobivanja (ne i mikrobiološki!),
- pravila i metode za izvođenje mentalnih aktivnosti ili igranje igara, metode poslovanja,
- metode liječenja ili dijagnosticiranja koje se izvode na ljudima i životinjama (ne i proizvodi za tu svrhu!)

Što treba učiniti da bi se dobio patent?

- ✦ *provjeriti ima li smisla zaštititi izum patentom*
- ✦ pokrenuti postupak zaštite podnošenjem patentne prijave nadležnom tijelu koje provodi odgovarajući postupak (u Hrvatskoj - Državni zavod za intelektualno vlasništvo)
- ✦ platiti troškove postupka i zaštite

Hrvatska legislativa o patentima...

✦ **Zakon o patentima** (NN br. 78, 23.07.1999 - primjena od 1. siječnja 2000)

- predmet zaštite patentnom; pravo na stjecanje patenta; postupak za priznanje patenta; učinci patenta; trajanje, održavanje i prestanak patenta; građanskopravna zaštita; međunarodna prijava patenta; prekršaji

✦ **Pravilnik o patentima** (NN br 146, 28.12.1999. - primjena od 1. siječnja 2000)

- prijava patenta; registar prijave i patenata; svedodžba o pravu prvenstva; objava prijave patenta i patenta; zahtjev za ispitivanje uvjeta za priznanje patenta; patentni spis; postupak međunarodne prijave (PCT)

Što sadrži patentna prijava (u Hrvatskoj)?

- ✦ zahtjev za priznanje patenta (obrazac)
- ✦ **opis izuma:** naziv, područje tehnike, tehnički problem, stanje tehnike, bit izuma, kratak opis crteža, detaljan opis najmanje jednog od načina ostvarivanja, način industrijske ili druge primjene
- ✦ **patentni zahtjevi** (određuju predmet zaštite!)
- ✦ crteži
- ✦ sažetak

U čemu se sastoji postupak zaštite patenta u Hrvatskoj?

---

1. **podnošenje prijave patenta**
2. **formalno** ispitivanje
3. **objava prijave** (18 - minimalno 3 - mjeseca nakon prijave)
4. **zahtjev za priznanje** patenta (u roku 6 mjeseci od objave):
  - a) **potpuno** ispitivanje **ili**
  - b) prema **rezultatu ispitivanja** u relevantnom stranom uredu **ili**
  - c) **bez** potpunog ispitivanja (*konsenzualni patent* – 10 godina važenja!)
5. **rješenje** o odbijanju/priznanju
6. **objava patenta** (do 3 mjeseca nakon rješenja)
7. **patentna isprava i spis** (do 6 mjeseci nakon priznanja)

Koliko košta zaštita patenta u Hrvatskoj?

(orijentaciono – bez popusta!)

✱ zahtjev za priznanje patenta (do objave):	500 kn
✱ objava prijave patenta:	120 kn
✱ zahtjev za potpuno ispitivanje:	4000 kn
✱ zahtjev za priznanje - podneseni rezultati:	2080 kn
✱ zahtjev za konsenzuani patent:	1060 kn
✱ objava patenta:	160 kn
✱ izdavanje patentnog spisa:	25 kn/stranica
✱ izdavanje isprave o priznatom pravu	150 kn
✱ održavanje patenta:	240 – 6900 kn/godina

... odnosno, na primjer:

✦ 30 stranica opisa uz 10 patentnih zahtjeva

+

✦ cijelokupni postupak potpunog ispitivanja

+

✦ 20 godina zaštite (39500 kn)

= 45180 kn

Međunarodna zaštita patenta (I)

- ✦ ne postoji “svjetski patent” – teritorijalni princip zaštite!
- ✦ razlike u nacionalnim zakonodavstvima, npr. “*first to file*” vs. “*first to invent*”, patentibilni sadržaj, inventivna razina, “*grace period*”
- ✦ Svjetska organizacija za intelektualno vlasništvo (World Intellectual Property Organization – WIPO) – međunarodni ugovori i sporazumi

Međunarodna zaštita patenta (II)

- ✦ članice tzv. Pariške unije: priznanje tzv. **prava prvenstva** – inozemna prijava **unutar 12 mjeseci od prve prijave**
- ✦ Ugovor o suradnji na području patenata (**Patent Cooperation Treaty – PCT**) – međunarodna **prijava** patenta, ali postupak priznavanja patenta u svakoj zemlji zasebno (administrira WIPO)
- ✦ regionalni patentni sustavi (**EPO**, ARIPO, OAPI, EAPO, GCCPO)

Koliko košta PCT prijava (podnesena u HR)?

✦ **Osnovna prijava:**
2733 CHF+ 200 kn

≈14 000 kn

*(uz popust za fizičke
osobe od 75%:
≈ 3600 kn)*

✦ Dodatak **preliminarno
ispitivanje:** 1689 EUR
≈12 500 kn

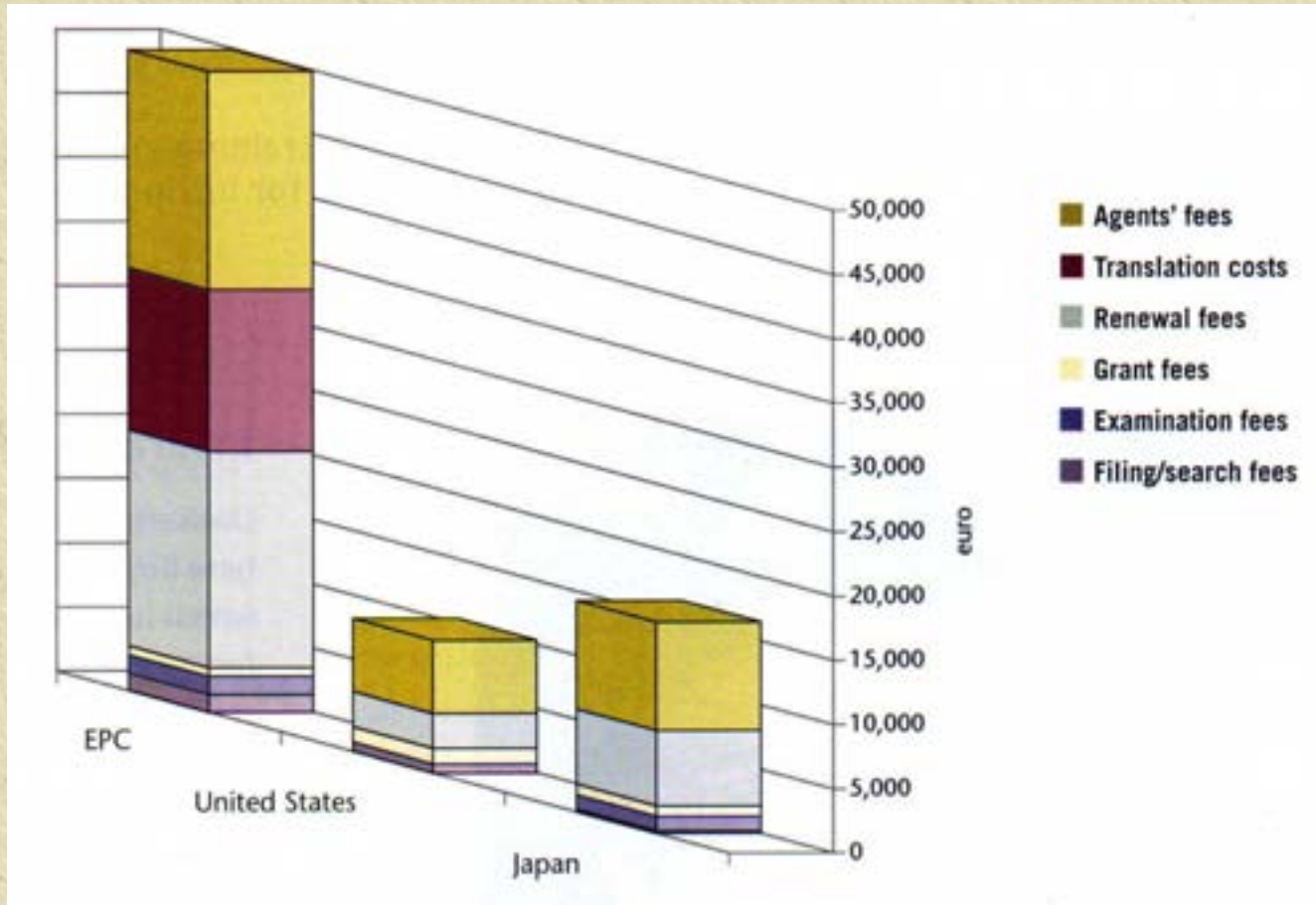
*(uz popust za fizičke osobe
75%:
≈ 3100 kn)*

Regionalni patentni sustavi (EPO)

- ✦ **European Patent Organization (EPO)** – ($\neq$ EU!) trenutno 24 zemlje članice + 6 “*exstension states*” (ne i HR!)
- ✦ rezultat jednog postupka ispitivanja = tzv. **Europski patent (EP)**
- ✦ EPO procedura zajednička do priznanja patenta, moguć selektivni odabir zemalja – nakon toga ev. postupci pred sudovima prema nacionalnim zakonima
- ✦ budućnost: “**Community patent**” – unitarni patent za cijelu EU – jedinstveno zakonsko tumačenje u svim zemljama

Troškovi patentne zaštite u EPO-u, SAD-u i Japanu

Izvor: Innovation & Technology Transfer, Vol. 1/02, January 2002.

Statistike za Institut ‘Ruđer Bošković’

Status patentne prijave	00	0A	A1	A	B	Ukupni broj prijava
Broj patentnih prijava	6	6+1	2	3	0	18

00 – okončanje postupka nakon objave prijave patenta (nije podnesen zahtjev za potpuno ispitivanje ili nisu plaćene odgovarajuće pristojbe)

0A – okončanje postupka u fazi prijave (šest prijava zbog neplaćanja odgovarajućih pristojbi i jedna prijava zbog formalne neurednosti prijave)

A1 – objavljena prijava (prijava u redovnom postupku i za sada su ispoštovani svi zahtjevi, rokovi i pristojbe)

A – nova prijava (u redovnom postupku prije objave, za sada su ispoštovani svi zahtjevi, rokovi i pristojbe)

B – priznati patenti

(Podaci odnose isključivo na patentne prijave prijavljene od osamostaljenja Republike Hrvatske, odnosno od osnutka DZIV-a, tj. od 1992. godine)

Izumi znanstvenika

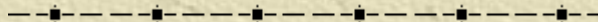
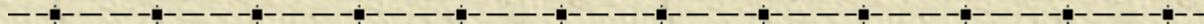
- ✦ znanstvenoistraživačka djelatnost temelji se na načelima: ... zaštite prava intelektualnog vlasništva,... (čl. 6. Zakona o znanstvenoistraživačkoj djelatnosti, 1996)
- ✦ sredstva (za posebne namjene u znanstvenoistraživačkoj djelatnosti) namijenjena su za: ... poticanje pronalazaštva i zaštitu intelektualnog vlasništva., ... (čl. 69. Zakona o znanstvenoistraživačkoj djelatnosti, 1996)
- ✦ odgovorni nositelji projekata (razvojnih i projekata razvoja postojeće i uvođenje nove infrastrukture) mogu biti i stručnjaci koji ne ispunjavaju uvjete (doktorat znanosti, objavljeni znanst. radovi), ali rade na istraživačkim i razvojnim poslovima, imaju upisane patente i inovacije ili potrebno iskustvo... (čl. 65. Zakona o znanstvenoistraživačkoj djelatnosti, 1996)

Izumi zaposlenika

- ✦ Izum ostvaren na radu ili u svezi s radom pripada poslodavcu, a zaposlenik ima pravo na naknadu (čl.89. Zakona o radu, 1995)
- ✦ o izumu koji **nije** ostvaren na radu ili u svezi s radom a u svezi je s djelatnošću poslodavca zaposlenik dužan obavijestiti poslodavca i ponuditi mu ustupanje prava - pravo prvokupa (čl.90. Zakona o radu, 1995)

PATENTNE INFORMACIJE

Karakteristike patentnih informacija

- ✦ struktura sadržaja **uniformna**
- ✦ sadržaj **industrijski orijentiran**
- ✦ sadržaj **klasificiran** prema jedinstvenom sustavu klasifikacije
- ✦ **ažurna** informacija – dostupna odmah nakon objave
- ✦ pokrivenost **svih područja tehnike**, relevantnih zemalja, širokog **vremenskog raspona**
- ✦ razmjerno **jeftin** pristup – informacijska tehnologija!
- ✦ sadržaj većine patentnih prijava **nije objavljen nigdje drugdje!**

Gdje naći patentne informacije?

- ✦ besplatne nekomercijalne baze podataka dostupne putem Interneta (*esp@cenet*)
- ✦ direktan pristup komercijalnim bazama podataka uz naknadu troškova
- ✦ zastupnici za industrijsko vlasništvo (patenti, ...)
- ✦ **Državni zavod za intelektualno vlasništvo** – vlastita baza domaćih patentnih prijava, pristup komercijalnim *on-line* bazama podataka, zbirke patentnih dokumenata na CD/DVD medijima, nekomercijalne baze podataka

http://ep.espacenet.com/

01 - esp@cenet - your gateway to patents - Microsoft Internet Explorer

File Edit View Favorites Tools Help

Back Forward Stop Search Favorites Media Print

Address http://ep.espacenet.com/

The European Patent Office **esp@cenet**

esp@cenet

Europe's Network of patent databases

Use the esp@cenet network to search:

- ▶ [The European Patent Office](#)
- ▶ [The World Intellectual Property Org. \(PCT\)](#)

Patent applications with an English abstract and title from

- ▶ [Worldwide - 30 million documents](#)
- ▶ [Japan](#)

Browse the **E**uropean **C**lassification or find **C**lasses using **K**eywords

- ▶ [ClassPat](#)

Deutsch Français

and view complete documents:

150 million pages

Start Inbox - Microsof... Microsoft Power... 01 - esp@cene... Presentacje espacenet - mas... 13:47

Kako tražiti patentne informacije?

- ✦ precizno **definirati tehnički problem**
- ✦ **klasificirati tehnički problem** u jednu ili nekoliko od oko 80 000 klasa prema **Međunarodnoj klasifikaciji patenata (MKP)**
- ✦ klasifikaciji prema MKP pridružiti **ključne riječi** relevantne za pretragu
- ✦ upotrijebiti eventualne **dopunske kriterije** (npr. naziv prijavitelja/izumitelja)

Patent applications with an English abstract and title from

▶ Worldwide - 30 million documents

B1 - esp@cenet - your gateway to patents - Microsoft Internet Explorer

File Edit View Favorites Tools Help

Address: http://ep.espacenet.com/

The European Patent Office

esp@cenet

Search in patents throughout the world.
Use the form below to enter your search criteria

Title eg. Hair

Title or Abstract eg. Angstrom

Publication Number eg. WO9905428

Application Number eg. DE19971031696

Priority Number eg. WO1995US15925

Publication Date eg. 19970121

Applicant eg. Motorola

Inventor eg. Smith

EC Classification eg. C07H15/04D

IPC Classification eg. H03M1/12

Search Clear

Done Internet

Kako tumačiti patentne informacije?

- ✦ baze podataka sadrže patente i patentne prijave → nisu nužno priznati patenti!
- ✦ opseg zaštite definiran isključivo tzv. **patentnim zahtjevima** (engl. *claims*, njem. *Patentansprüche*, franc. *revendications*)
- ✦ važan **pravni status** - istek važenja ili neplaćanje održavanja → **prestanak prava** → **slobodno korištenje izuma bez naknade!**
- ✦ **teritorijalni opseg zaštite** – na teritorijima na kojima ne postoji zaštita → **slobodno korištenje izuma bez naknade!**

Primjer bibliografskih podataka sadržanih na naslovnoj stranici:

 <p>(19)</p>	<p>Europäisches Patentamt European Patent Office Office européen des brevets</p>		<p>(11) EP 1 058 848 B1</p>
<p>(12) EUROPEAN PATENT SPECIFICATION</p>			
<p>(45) Date of publication and mention of the grant of the patent: 18.09.2002 Bulletin 2002/38</p>	<p>(51) Int Cl.7: G01N 33/49</p>		
<p>(21) Application number: 99911696.5</p>	<p>(86) International application number: PCT/EP99/01156</p>		
<p>(22) Date of filing: 23.02.1999</p>	<p>(87) International publication number: WO 99/044060 (02.09.1999 Gazette 1999/35)</p>		
<p>(54) DETERMINATION OF POLYMERIZATION/COAGULATION IN A FLUID BY PLASMON RESONANCE SHIFT</p>			
<p>BESTIMMUNG VON POLYMERISATION ODER KOAGULATION IN EINER FLÜSSIGKEIT DURCH OBERFLÄCHEN-PLASMONENRESONANZ</p>			
<p>DETERMINATION DE LA POLYMERISATION/COAGULATION DANS UN FLUIDE PAR RESONANCE PLASMONIQUE DE SURFACE</p>			
<p>(84) Designated Contracting States: AT BE CH CY DE DK ES FI FR GB GR IE IT LI LU MC NL PT SE</p>	<p>• LUNDSTRÖM, Ingemar S-582 52 Linköping (SE)</p>		
<p>(30) Priority: 26.02.1998 SE 9800590</p>	<p>(74) Representative: Onn, Thorsten Stockholms Patentbyrå Zacco AB Box 23101 104 35 Stockholm (SE)</p>		
<p>(43) Date of publication of application: 13.12.2000 Bulletin 2000/50</p>	<p>(56) References cited: DE-A- 3 522 098 US-A- 5 658 723 US-A- 5 670 329</p>		
<p>(72) Inventors: • TENGVALL, Pentti S-582 47 Linköping (SE)</p>	<p>• G. Dougherty, MEAS. SCI. TECHNOL., vol. 4, no.6, 1993, pages 697-699.</p>		

Za što može koristiti sadržaj patentnih informacija?

- ✦ upoznavanje sa sadržajem *stanja tehnike* (“*state of the art*”, “*prior art*”) – izbjegavanje utroška vremena i sredstava u razvoj već postojećih rješenja
- ✦ prikupljanje *ideja* za kreiranje vlastitih rješenja
- ✦ praćenje djelatnosti *konkurencije*
- ✦ pronalaženje rješenja zanimljivih za *otkup prava ili licenciranje*
- ✦ pronalaženje *slobodne tehnologije* (nakon isteka prava slobodno korištenje bez naknade!)
- ✦ pomoć pri formuliranju *vlastitih patentnih prijava*
- ✦ zaštita od povrede tuđih prava

Korisni linkovi

-
- ✦ <http://www.dziv.hr>
  - ✦ <http://www.wipo.int>
  - ✦ <http://www.european-patent-office.org/>
  - ✦ <http://www.uspto.gov/>
  - ✦ <http://www.jpo-miti.go.jp/>
  - ✦ <http://ep.espacenet.com/>
  - ✦ <http://www.delphion.com>
  - ✦ <http://www.wipo.int/classifications/en/index.html>
  - ✦ <http://www.cordis.lu>
  - ✦ <http://www.iddn.org>
  - ✦ <http://www.icann.org>

Državni zavod za intelektualno vlasništvo Republike Hrvatske

Adresa: **Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb, HR**

Tel. : +385 (0) 1 61 06 417 , 61 06 418 - prijamni ured

Tel. : +385 (0) 1 61 06 111 - centrala

Fax. : +385 (0) 1 61 12 017 - fax

E-mail: ipo.croatia@patent.tel.hr - DZIV

E-mail: idx@patent.tel.hr - knjižnica i inf.
fondovi

WWW: <http://www.dziv.hr> - Internet adresa

Umjesto zaključka...

-
- ✦ upoznajte sustav zaštite intelektualnog vlasništva
  - ✦ štitite vlastita intelektualna ostvarenja i poštujujte tuđe vlasništvo
  - ✦ **ne objavljujte** podatke o potencijalnom patentu **prije nego podnesete patentnu prijavu**
  - ✦ koristite patentne informacije kao dopunski izvor tehničkih informacija